

Visuele beperking en GGz-problematiek

Onderwerpen:

Visuele beperking, psychische/psychiatrische problemen, screenings- en diagnostische instrumenten, interventies

Datum geplaatst: 1 augustus 2017

Deadline: 3 oktober 2017, 14:00 uur

Inhoud

Visuele beperking en GGz-problematiek.....	1
DOEL SUBSIDIEOPROEP	2
RANDVOORWAARDEN	3
Wie kan aanvragen	3
Welk bedrag kan aangevraagd worden	3
BEOORDELINGSCRITERIA	3
Relevantiecriteria.....	3
Kwaliteitscriteria	4
Prioritering	5
PROCEDURE & TIJDPAD	6
Tijdpad.....	6
Meer informatie:	7
INDIENEN.....	7
Indiening (via ProjectNet).....	7
TIPS	7
Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag.....	7
Inhoudelijke vragen	7
Technische vragen	7
Downloads en links:	7
Intentieverklaring	8
Samenvatting Expertmeeting “Visuele beperking en GGz”	12

DOEL SUBSIDIEOPROEP

Doel

Doel van deze subsidieoproep is het optimaliseren van diagnostische en screeningsmethoden en/of interventies bij mensen die een visuele beperking hebben én psychische/psychiatrische problemen ervaren. Gevraagd wordt om voorstellen voor aanpassing van dergelijke methoden en interventies, bij voorkeur methoden en interventies die evidence based zijn. Dit omvat onderzoek naar de betrouwbaarheid en validiteit van de aangepaste diagnostische en screeningsmethoden, als ook onderzoek naar bruikbaarheid en (eerste indicaties van) effectiviteit van de aangepaste interventies. Daarnaast wordt een implementatieplan van het product verwacht.

Doelgroep

De doelgroep bestaat uit mensen met een visuele beperking én psychische/psychiatrische problemen. In het vervolg van deze tekst worden psychische en psychiatrische problemen samengevat onder de term 'psychische problemen'. Deze problemen kunnen zodanig ernstig zijn dat betrokkenen langdurig of blijvend opgenomen moeten worden in een instelling. De problematiek kan ook zodanig zijn dat die met kort durende interventies behandelbaar is.

Bij mensen met een visuele beperking en psychische problemen kan het gaan om:

- cliënten van de Geestelijke Gezondheidszorg (GGz) met psychische problemen, die een bijkomende visuele beperking hebben.
  - cliënten met visuele problematiek, die door hun visuele beperking psychische problemen krijgen (bijv. depressie).
  - cliënten waarbij er visuele stoornissen zijn ten gevolge van psychische problemen (conversie).
- Aanvragen binnen deze subsidieoproep kunnen op één of verscheidene van de genoemde groepen cliënten gericht zijn.

Mensen met, naast de visuele beperking en psychische problemen, een ernstige verstandelijke en/of ernstige auditieve beperking horen niet tot de doelgroep van deze subsidieoproep. Mensen met ook een lichamelijke beperking horen wel tot de doelgroep.

In uw aanvraag dient u uw doelgroep te specificeren.

Achtergrond

Het aantal mensen in Nederland met een visuele beperking is niet precies bekend. Schattingen komen op ongeveer 300.000 personen. Een groot deel van hen (ca. 80%) hoort tot de groep 'ouderen'. Ongeveer ca. 30% van de ouderen kampt met slechthoort of blindheid. Er is in Nederland een substantiële groep mensen die te maken heeft met zowel een visuele beperking als psychische problemen. Zo ervaart één op de drie mensen met een visuele beperking klinisch relevante depressies en/of angstklachten (van der Aa *et al.* 2015).

Veel methoden voor screening en diagnostiek die in de GGz voorhanden zijn, zijn voor deze doelgroep niet of lastig bruikbaar. Er wordt vaak visuele informatieverwerking gevergd; de cliënten moeten bijvoorbeeld een vragenlijst kunnen invullen. Daarnaast kan de psychische problematiek een andere lading en dimensie hebben voor mensen met een visuele beperking.

De problematiek van deze doelgroep vraagt om specialistische kennis voor behandeling en ondersteuning. In Nederland zijn er drie instellingen voor zorg voor en revalidatie van mensen met een visuele beperking. De Robert Coppel Stichting is gespecialiseerd in behandeling van mensen met een visuele beperking én psychiatrische problemen. Bartiméus heeft ook expertise in huis voor de behandeling van mensen met een visuele beperking en psychische en psychiatrische klachten, maar richt zich niet uitsluitend op die groep cliënten. Koninklijke Visio richt zich op mensen met een visuele beperking en eventuele bijkomende beperkingen, maar niet op mensen die tevens psychische problemen hebben. Koninklijke Visio kan relevant zijn voor deze oproep omdat zij belang heeft bij een goede screening van haar cliënten met een visuele beperking zodat zij hen zo nodig adequaat kunnen doorverwijzen.

Ter voorbereiding op deze subsidieoproep is door ZonMw in mei 2017 een expertmeeting belegd waarin samen met experts uit onderzoek, zorg en cliëntenorganisaties de behoefte aan kennisontwikkeling en onderzoek op dit terrein is verkend. Uit de expertmeeting is naar voren

gekomen dat er op diverse terreinen een tekort is. Er is gebrek aan geschikte diagnostische en screeningsmaterialen, evenals aan interventies die afgestemd zijn op mensen met psychische problemen die visueel beperkt zijn. Via deze subsidieoproep wordt een eerste stap gezet om in deze behoeften te voorzien.

Plaats binnen het Programma Langdurige Zorg

Deze subsidieoproep komt voort uit een samenwerking tussen het onderzoeksprogramma InZicht en het landelijk Programma Langdurige Zorg (in ontwikkeling) van ZonMw. Het programma InZicht wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven van mensen met een visuele beperking. Het Programma Langdurige Zorg (LZ) inspireert en ondersteunt cliënten met een langdurige zorg- en/of ondersteuningsvraag en alle betrokkenen om samen verder aan verbeteringen te werken die de cliënt belangrijk vindt op het gebied van zorg, welzijn, wonen, werken en leren. Opdat cliënten beter in staat zijn het leven te leiden zoals zij dat willen. Dit is te bereiken door een sterkere domein- en sector overstijgende samenwerking gericht op het aanbieden en verbeteren van integrale zorg- en ondersteuningsconcepten te realiseren, waarbij alle betrokkenen worden ondersteund in hun vraagstukken en uitdagingen die zij onderweg tegenkomen.

Met deze subsidieoproep willen de Programma's LZ en InZicht de zorg voor mensen met een visuele beperking en psychische problemen verbeteren. Met de in de projecten te vormen samenwerkingsverbanden stimuleren de programma's tevens sector- en domeinoverstijgende netwerkvorming en samenwerking en ook een goede verbinding tussen praktijk en wetenschap.

RANDVOORWAARDEN

Wie kan aanvragen

- De subsidieoproep staat open voor onderzoekers en professionals die werkzaam zijn bij een Nederlandse organisatie (bijv. universiteiten, hogescholen, onderzoeksinstituten, kennisinstituten, zorginstellingen).
- De hoofdaanvrager maakt deel uit van een multidisciplinair samenwerkingsverband, waarin expertise structureel voorhanden is op het gebied van visuele beperkingen, GGz en het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Deze partijen zorgen er eveneens voor dat cliënten en/of cliëntvertegenwoordigers goed bij het aangevraagde project betrokken zijn (voor nadere specificatie: zie verderop in deze oproep).
- In de aanvraag dienen expliciet middelen gereserveerd te worden voor de verschillende te verrichten taken (onderzoeks-, evaluatie- en/of implementatietaken). Ook voor vertegenwoordiging van alle genoemde organisaties in de projectgroep moeten middelen beschikbaar zijn. Dit komt tot uitdrukking in de samenstelling van de projectgroep en de begroting.
- Voor deze subsidieoproep geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken tussen de samenwerkingspartners (partijen betrokken bij het onderzoek) leiden of kunnen leiden tot het verlenen van staatssteun.
- Het samenwerkingsverband wordt bevestigd in een intentieverklaring.

Welk bedrag kan aangevraagd worden

Voor deze subsidieronde is een totaalbudget beschikbaar van € 450.000. Het maximale budget per project is € 225.000. Ook is het mogelijk dat meerdere, kleinere projecten gefinancierd worden. De maximale looptijd per project is 2 jaar.

BEOORDELINGSCRITERIA

Relevantiecriteria

Relevantie voor de praktijk/impact

- Beschrijf de praktijkvraag waarop het te ontwikkelen product aansluit.
- Geef een indicatie van de omvang van de doelgroep.

- Beschrijf de specifieke populatie waarvoor het product bruikbaar zal zijn (een of meer van de genoemde groepen), zowel wat betreft de visuele beperking als de psychische/psychiatrische aandoening.
- Beschrijf hoe uw product leidt tot verbetering in de praktijk (voor cliënten en hun behandelaars) en hoe deze verbetering gemeten gaat worden.

Participatie van patiënten en eindgebruikers

- Beschrijf hoe mensen met een visuele beperking en psychische problemen, hun verwanten, en/of hun belangenorganisaties participeren in het project. Met 'participatie' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen. Beschrijf op welke wijze de doelgroep in de verschillende fasen van het project wordt betrokken.
- Beschrijf hoe GGz-instellingen, zorginstellingen voor mensen met een visuele beperking (Robert Coppes Stichting, Bartiméus en/of Koninklijke Visio) en/of eventueel andere relevante organisaties deelnemen in het project.

Implementatie

- Beschrijf in een concreet implementatieplan hoe uw product verspreid, geïmplementeerd en geborgd gaat worden, zowel binnen de aan het samenwerkingsverband deelnemende instellingen als daarbuiten. Denk daarbij bijvoorbeeld aan niet in het samenwerkingsverband betrokken instellingen op het terrein van de GGz, psychogeriatrische afdelingen van verpleeghuizen en psychiatrische afdelingen van algemene ziekenhuizen.
- Denk bij implementatie en borging aan praktische, procedurele en financiële aspecten.
- Beschrijf de randvoorwaarden voor verspreiding, implementatie en borging van de resultaten op de langere termijn, welke organisatie(s) hier bij betrokken dienen te worden en welke knelpunten hierbij kunnen worden ervaren.
- Beschrijf hoe de opbrengsten toegankelijk worden gemaakt en gedeeld. Sluit hiervoor aan bij de mogelijkheden en eisen van het Kennisplein Gehandicaptensector en bij de online *community of practice* voor professionals die werken met de doelgroep van mensen met een visuele beperking in combinatie met psychiatrische problematiek die in het najaar van 2017 in gebruik wordt genomen (www.psyvisnet.nl). Ga na of opname in het Methodenboek van de zorginstellingen voor revalidatie en ondersteuning voor mensen met visuele beperkingen mogelijk is. Ga na of het product verwerkt kan worden in de richtlijnen van het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGz (NKO).

Onderwijs

- Omschrijf welke resultaten uw project naar verwachting oplevert voor het onderwijs (opleidingen en bijscholing).
- Beschrijf hoe de wisselwerking tussen onderwijs, onderzoek, praktijk en beleid wordt vormgegeven.

Diversiteit

- Beschrijf of en hoe diversiteit en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals sekse, leeftijd, sociaal-economische status, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele geaardheid relevant zijn voor het te ontwikkelen product en op welke wijze daarmee rekening wordt gehouden.

Toepassing van ICT en e-Health

- Omschrijf of en hoe uw product gebruik maakt van ICT en e-Health.
- Beschrijf daarbij hoe de ontwikkelde applicatie toegankelijk is gemaakt voor mensen met een visuele beperking.

Meer informatie over de algemeen geldende ZonMw relevantiecriteria vindt u op www.zonmw.nl/relevantiecriteria.

Kwaliteitscriteria

Voor deze subsidieronde gelden de volgende kwaliteitscriteria:

Probleemstelling en doelstelling(en)

- Beschrijf duidelijk de doelstelling(en) van uw aanvraag en welke problemen uit de dagelijkse praktijk het uitgangspunt vormen.

- Indien data worden verzameld, beschrijf de toegevoegde waarden van nieuw te verzamelen data aan de reeds bestaande kennis en inzichten over het geïdentificeerde probleem. Geef daarbij aan of de onderzoeksvraag (gedeeltelijk) met bestaande data kan worden beantwoord.

Plan van aanpak

- Beschrijf hoe het plan van aanpak aansluit bij de probleemstelling en doelstelling(en).
- Besteed aandacht aan de te verwachten uitkomsten.
- Geef een tijdsplanning waarin per fase staat beschreven welke activiteiten worden uitgevoerd en wat de opbrengsten hiervan zijn.
- Beschrijf hoe in het plan van aanpak (indien van toepassing) aandacht wordt besteed aan gender, culturele achtergrond en het cliëntenperspectief.
- Voeg een implementatieplan toe aan het plan van aanpak. Beschrijf hierin onder andere:
  - De doelstelling(en) van de implementatie.
  - Een tijdsplanning voor de implementatie.
  - Concrete verspreidings-, implementatie en borgingsactiviteiten.
  - Hoe u zorgt voor de betrokkenheid en afstemming met betrokken en belanghebbende organisaties en zorginstellingen.

Haalbaarheid

- ZonMw wil geïnvesteerde middelen optimaal laten renderen. Om die reden dient u te overtuigen dat uw project haalbaar is binnen de opgegeven looptijd en budget.
- Geef een verdeling van taken en verantwoordelijkheden bij de opzet en uitvoering van uw aanvraag.

Projectgroep

- Samenwerking tussen verschillende disciplines, beroepsgroepen en organisaties komt tot uitdrukking in de samenstelling van de projectgroep en de begroting.
- Beschrijf hoe de bestaande kennis van de projectgroep en andere samenwerkingspartners wordt ingebracht en hoe deze samenwerking zal plaatsvinden.
- Uit de samenstelling van de projectgroep moet blijken dat cliënten(vertegenwoordigers) en/of hun naasten actief worden betrokken bij de opzet en uitvoering van het project.

Budget

- Onderbouw het aangevraagde budget.
- Uit de begroting dient duidelijk te worden welke partijen financiering voor de uitvoering van het project ontvangen.

Meer informatie over deze criteria vind u in de [procedurebrochure](#).

Prioritering.

De relevantiebeoordeling, waaronder de verwachte opbrengst voor het veld en de cliënten, weegt zwaarder dan de kwaliteitsbeoordeling. Om voor honorering in aanmerking te kunnen komen, moet een projectaanvraag echter minimaal de beoordeling 'relevant' én 'van goede kwaliteit' hebben gekregen.

Dit leidt tot de volgende prioriteringsmatrix:

Relevantie \ Kwaliteit	Zeer relevant	Relevant	Matig relevant	Onvoldoende relevant
Zeer goed	1	3		
Goed	2	4		
Voldoende				
Matig				
Onvoldoende				

De aanvragen die in de niet-genummerde cellen komen te vallen, zijn niet honorabel.

PROCEDURE & TIJDPAD

Procedurele eisen

- In deze oproep worden geen projectideeën gevraagd. U dient dus een uitgewerkte subsidieaanvraag in.
- Schrijf uw aanvraag in het Engels.
- Subsidieaanvragen moeten voldoen aan de [Algemene subsidiebepalingen](#). Op de pagina [voorwaarden en financiën](#) vindt u ook informatie over de METC / CCD en de Code Openheid Dierproeven en de Code Biosecurity.
- Reserveer 5% van uw projectbudget voor communicatie en implementatie. Neem dit op in uw begroting.
- Door de aanvrager mee te sturen verplichte bijlage(n):
  - Een begroting.
  - Een heldere Nederlandstalige samenvatting van de aanvraag (maximaal twee A4-tjes inclusief plan van aanpak). Hierin moeten ook de onderzoeksmethodes kort aan bod komen. Deze samenvatting is vooral bedoeld voor het cliëntenpanel.
  - Een volledig ingevulde en ondertekende intentieverklaring.
Indien u samenwerking wilt met één of meer van de zorginstellingen binnen het visuele veld dient u het overleg rond de intentieverklaring **uiterlijk 1 september 2017** te starten. De contactpersoon bij de Robert Coppes Stichting is Marit van Buijsen (tel: 073 6579157; e-mail: mvbuijsen@robertcoppes.nl), bij Bartiméus is dit Paula Sterkenburg (tel: 0343-526543; e-mail: psterkenburg@bartimeus.nl) en bij Koninklijke Visio is het Marissa Smis (tel: 06 526 798 14; e-mail: marissasmis@visio.org). De intentieverklaring moet worden ondertekend door de bestuurder van de instelling.
Geadviseerd wordt om overleg met eventuele betrokken GGz-instellingen ook per 1 september te starten. Ook van deze instellingen wordt ondertekening van de intentieverklaring verwacht.

Beoordelingsprocedure

- De aanvragen worden voorgelegd aan een cliëntenpanel. Dit panel beoordeelt de aanvragen op de volgende aspecten: belang van het probleem, bijdrage van dit project aan de oplossing van het probleem, belasting van cliënten en de betrokkenheid van cliënten. Deze beoordeling vindt plaats op basis van een gesprek over de aanvraag tussen het cliëntenpanel en een delegatie van de projectgroep. De gesprekken zullen plaatsvinden in de **week van 23 oktober 2017**. Houdt u er rekening mee dat een PowerPoint presentatie geen geschikt hulpmiddel is voor dit gesprek. Van de gesprekken wordt een geluidsopname gemaakt. Na afloop van de beoordelingsprocedure wordt de geluidsopname vernietigd. U kunt tijdens het gesprek reageren op het commentaar van het panel op uw aanvraag.
- Tegelijkertijd vindt beoordeling plaats door (minimaal 2) externe referenten. Deze beoordeling richt zich met name op de wetenschappelijke kwaliteit van de aanvraag. U krijgt de gelegenheid te reageren op het referentcommentaar (wederhoor).
- De aanvragen worden vervolgens beoordeeld door de Stuurgroep InZicht die voor dit doel wordt aangevuld met extra expertise op het gebied van GGz. De Stuurgroep beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle aanvragen. Bij de beoordeling van de relevantie weegt de evaluatie door het cliëntenpanel zwaar mee. Op basis van de subsidieaanvraag, het oordeel van het cliëntenpanel, de kwaliteitsbeoordeling door de externe referenten en uw wederhoor hierop zal de Stuurgroep een eindoordeel geven over de relevantie en kwaliteit van de aanvraag.
- Het ZonMw-bestuur besluit op advies van de Stuurgroep over het al dan niet honoreren van de aanvragen.

Voor de procedures van de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

Tijdpad

Start overleg met zorginstellingen	1 september 2017
Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	3 oktober 2017
Gesprek met cliëntenpanel	Week van 23 oktober 2017
Ontvangst commentaar referenten	27 oktober 2017

Deadline indienen wederhoor	13 november 2017
Besluit	20 december 2017
Uiterlijke startdatum project	1 maart 2018

Meer informatie:

Meer informatie over het Programma Langdurige Zorg vindt u op: [webpagina Programma Langdurige Zorg](#).

Meer informatie over het programma InZicht vindt u op: [webpagina InZicht](#).

Relevante informatie op dit terrein is ook te vinden binnen het programma GGz. Zie hiervoor: [webpagina OnderzoeksProgramma GGz](#).

Tips voor het opstellen van een implementatieplan vindt u op: [Maak zelf een implementatieplan](#).

INDIENEN

Indiening (via ProjectNet)

Aanvragen kunnen uitsluitend en conform de richtlijnen worden ingediend via het elektronisch indiensysteem van ZonMw (ProjectNet). Sluitingsdatum voor het indienen is 3 oktober 2017, om 14.00 uur.

TIPS

- Als u nog niet eerder met ProjectNet heeft gewerkt moet u zich eerst aanmelden als 'Nieuwe gebruiker'. Zie de [handleiding](#) om een account aan te maken.
- Zie voor meer informatie de toelichtingen in ProjectNet

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een PDF van uw aanvraag uit te printen en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar ProjectNet heeft gekopieerd kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in ProjectNet zelf corrigeren.

Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

Direct na het digitaal indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag wordt u gewezen op het formulier 'Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag'. Wij verzoeken u deze te voorzien van de handtekening van de "bestuurlijk verantwoordelijke" en de "hoofdaanvrager" en deze per e-mail te sturen naar ZonMw, t.a.v. plz@zonmw.nl. De verklaring dient uiterlijk 1 week na indiening via ProjectNet binnen te zijn.

Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met:

Els van Gessele (programmasecretaris), 070 349 52 78, gessele@zonmw.nl

Technische vragen

Bij technische vragen over het gebruik van het elektronisch indiensysteem van ZonMw (ProjectNet) kunt u contact opnemen met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 78, projectnet@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer zodat wij u eventueel kunnen terugbellen.

Downloads en links:

- [Subsidiebepalingen](#)
- [Procedurebrochure aanvragers](#)
- [Begroting](#) (ZonMw format)
- Intentieverklaring (zie onderstaand het verplichte format)
- Samenvatting Expertmeeting "Visuele beperking en GGz"

Intentieverklaring

Programma Langdurige Zorg

Projecttitel:

.....
.....

Naam zorginstelling: (per deelnemende zorginstelling dient een formulier ingevuld te worden)

.....

Contactpersoon zorginstelling:

.....
.....

Toelichting

Vóór het indienen van de uitgewerkte projectaanvraag dient in overleg met elke participerende zorginstelling een intentieverklaring voor de betrokkenheid van de zorginstelling opgesteld te worden. Doel hiervan is onderling helderheid te verschaffen over de benodigde inzet van (typen) medewerkers van de instelling om het project uit te voeren en welke inzet/kosten door de financiering vanuit het Programma Langdurige Zorg gedekt worden en welke voor rekening van de instelling zijn. Een uitgewerkte praktische beschrijving van het project voorkomt uitvoeringsproblemen. Door vooraf de benodigde inzet van de instellingen te formuleren, wordt beoogd problemen rond inclusie en dataverzameling te voorkomen.

De intentieverklaring is niet vrijblijvend: alleen indien de aanvraag niet gehonoreerd wordt, worden beide partijen ontslagen van de aangegane verplichtingen.

Na honorering van het project volgt een meer uitgewerkt werkplan, waarin afspraken door de contactpersoon (of interne opdrachtgever) van de zorginstelling worden bevestigd over welke locaties en medewerkers precies betrokken gaan worden bij het project en wanneer dat zal gebeuren. Dit uitgewerkte plan wordt door de projectleider tegelijk ingediend met het meldingsformulier¹.

Mochten er zich tijdens de looptijd van het project wijzigingen voordoen in de projectplannen of binnen de zorginstelling die consequenties (kunnen) hebben voor de uitvoering van het onderzoek, verplichten beide partijen zich elkaar hiervan op de hoogte te stellen en gezamenlijk naar een oplossing te zoeken.

U wordt verzocht dit formulier samen met de projectaanvraag vóór de daarvoor vastgestelde deadline met de zorginstellingen door te spreken en in te vullen. Het formulier dient door alle partijen voor akkoord te worden ondertekend en samen met de projectaanvraag in ProjectNet ingediend te worden.

---

¹ In het meldingsformulier verklaren de projectleider en de bestuurlijk verantwoordelijke akkoord te gaan met de Algemene subsidiebepalingen. Daarnaast worden zo gegevens als de startdatum, looptijd en financiële gegevens opgevraagd. Het meldingsformulier dient ingevuld en ondertekend te worden uiterlijk 4 weken na dagtekening van de honoreringsbrief.

Tijd/periode/ deadline	Activiteit/doel	Beoogd resultaat	Wie	Benodigde fte's

voorbeeld Tijd/periode/ deadline	Voorbeeld Activiteit/doel	Voorbeeld Beoogd resultaat	Voorbeeld Wie	Voorbeeld Benodigde fte's
Maart-april 2018	<i>Aanschrijven 500 potentiële deelnemers</i>	- 500 deelnemers selecteren met de volgende inclusie criteria:.. - Adressen zoeken en ontbrekende navragen - Brieven printen en opsturen	- Orthopedagoog instelling - Secretaresse instelling - Secretaresse instelling	- 10 dagen - 5 dagen - 1 dag
Oktober 2018	<i>Trainers instrueren</i>	<i>4 medewerkers instrueren om training correct uit te voeren</i>	<i>Medewerker</i>	<i>4 medewerkers 3 uur</i>
November 2018	<i>Uitvoeren training (training duurt 1 uur per training kunnen 10 personen deelnemen)</i>	<i>250 deelnemers trainen</i>	<i>Trainer</i>	<i>3 weken lang, 2 medewerkers, 1 uur per dag, 5 dagen per week; (1 uur per training) in totaal 30 uur</i>

Signatures**Applications must be signed by:**

The supervisor responsible for the work itself and the person or persons with statutory authority to represent the organisation. If the application is signed by anyone other than the person or persons with statutory authority to represent the organisation, a copy of the document authorising that person to sign the application should be enclosed.

I declare that the information supplied above is true and correct.

Completed on (day/month/year)

Signed,

Name and organisation:

Superior/administrator research institute (if applicable)

I declare that the information supplied above is true and correct.

Completed on (day/month/year)

Signed,

Name :

Superior/administrator nursing/medical facility/care institution

I declare that the information supplied above is true and correct.

Completed on (day/month/year)

Signed,

Name :

Supervisor/projectleader

Samenvatting Expertmeeting “Visuele beperking en GGz”

Datum: 30-5-2017

Aanleiding

Ter voorbereiding van één of meerdere project(en) rondom het onderwerp “Visuele beperking en GGz” is een expertmeeting belegd. Er zijn signalen dat de combinatie visuele beperking en GGz aandacht behoeft, maar het is niet duidelijk wat voor aandacht dat moet zijn. Wat zijn de behoeften aan zorg en ondersteuning van mensen met een beperking en GGz? Is er een passend zorgaanbod? Is signalering van deze problematiek op orde? En wat is er verder nodig? Onderzoek, een review of implementatie van kennis en kwaliteitsverbetering? Tijdens de expertmeeting is hierop een antwoord gezocht.

De expertmeeting is gehouden in het kader van het programma Langdurige Zorg (in ontwikkeling). Het programma steunt (samenwerkende) cliënten, verleners van zorg en ondersteuning (formeel en informeel), opleiders en onderzoekers in hun streven naar houdbare zorg en ondersteuning die beter past bij de behoeften van de doelgroep om ondanks beperkingen te leven zoals zij dat willen. Meer informatie over het programma vindt u op <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/gehandicapten-en-chronisch-zieken/programmas/programma-detail/programma-langdurige-zorg/>.

Deelnemers

Aan de Expertmeeting deden 12 personen mee. Zijn waren afkomstig vanuit het wetenschappelijk onderzoek, de zorg, en de cliëntorganisaties.

Gespreksonderwerpen

De bijeenkomst leverde veel interessante en prikkelende antwoorden op rond de volgende vragen:

Waar denkt u aan bij mensen met een visuele beperking en psychische problemen?

Wat is goed geregeld in de zorg voor mensen met een visuele beperking en psychische problemen?

Wat kan er verbeterd worden in de zorg voor mensen met een visuele beperking en psychische problemen?

Welke problemen moeten het eerst aangepakt worden?

Hoe kunnen de problemen aangepakt worden?

De prioritering

De rangordening van problemen die het eerst aangepakt moeten worden, leverde het volgende op:

- 1 Diagnostiek en behandelmethodiek
- 2 Problematiek met signaleren en screenen
- 3 Samenwerking en kennisdelen/verbinding maken tussen verschillende sectoren/disciplines
- 4 Faciliteren van professionals (onderwijs, scholing)
- 5 Route naar hulpverlener
- 6 Prevalentie
- 7 Bekostiging

Aanbevolen werkwijze

Aanbevolen werd te gaan werken aan een richtlijn voor eerstelijns werkers (huisartsen, verpleeghuisartsen). Die moet hen een handvat bieden voor aanpak en verwijzing van mensen uit de doelgroep. Daarbij werd opgemerkt dat er op veel terreinen een tekort is aan geschikte diagnostische en screeningsmaterialen, evenals aan interventies die afgestemd zijn op mensen die een psychisch probleem hebben en ook visueel beperkt zijn. Dat tekort aan kennis zal bij de richtlijnontwikkeling naar verwachting duidelijk en geconcretiseerd worden.

Conclusie

ZonMw heeft uit de expertmeeting de volgende conclusie getrokken:

Er gaat een oproep uit om projectvoorstellen in te dienen voor aanpassing van diagnostische en screeningsmethoden en/of interventies op het gebied van psychische problemen van mensen met een visuele beperking.

Er wordt een opdracht uitgezet om een richtlijn voor te bereiden, waarin in kaart moet worden gebracht wat er nodig is voor de ontwikkeling van een richtlijn en wat daarvan voorhanden is, respectievelijk ontbreekt.